



Samenvatting

Met de opening van de nieuwbouw van de Muziekgieterij in de Timmerfabriek (september 2019) beschikt Maastricht over een modern groot poppodium dat past bij de ambities van de stad zoals verwoord in het Bestuursakkoord 2018-2022. De nieuwe accommodatie stelt de Muziekgieterij in staat om als centrale popvoorziening in stad en regio te fungeren. De toekomstbestendigheid van het poppodium is van essentieel belang voor een aantrekkelijke stad als Maastricht.

Het grotere pand en de benodigde professionalisering leiden ertoe dat er extra financiële ondersteuning nodig is. De Muziekgieterij heeft daarom een verzoek bij de gemeente neergelegd voor structurele ophoging van het jaarlijkse subsidiebedrag. Vanwege deze extra subsidievraag heeft het college in 2019 verzocht een second opinion uit te voeren op het Bedrijfsplan 2018-2024 van de Muziekgieterij. Uit het adviesrapport (zie bijlage B1) blijkt dat voor het uitoefenen van de functie van volwaardig poppodium structureel een hogere financiële ondersteuning vanuit de gemeente nodig is. Uit een benchmark die in het rapport is opgenomen blijkt dat de huidige gemeentelijke exploitatie subsidie voor een poppodium te laag is.

Het college legt de gemeenteraad bij de kaderbrief 2021 ter besluitvorming voor om de subsidie voor de exploitatie van het poppodium voor 2022 te verhogen met €185.397, de subsidie voor 2022 bedraagt dan €950.209. Het college wil het poppodium in de Timmerfabriek graag voor de hele cultuurplanperiode 2021 tot en met 2024 financieren en zal daarom richting begroting 2022 bekijken of er financiële ruimte is om deze claim meerjarig in te vullen. Zodat de raad bij begroting 2022 kan beslissen over verhoging van de subsidie in 2023 naar €1.135.606 en in 2024 naar €1.321.000.

Beslispunten

1. Bij de kaderbrief 2021 aan de raad voorstellen in te stemmen met het ophogen van de subsidie in 2022 tot een bedrag van €950.209 voor de exploitatie van het poppodium in de Timmerfabriek;
2. Het college wil het poppodium in de Timmerfabriek voor de hele cultuurplanperiode 2021 tot en met 2024 financieren en bekijkt daarom bij de begrotingsbehandeling dit najaar of er financiële ruimte is om deze claim meerjarig in te vullen conform de in scenario 2 geschetste fasering en met als uitgangspunt het subsidiebedrag zoals geadviseerd in het adviesrapport vanLAGroup;
3. De exploitant van het poppodium in de Timmerfabriek vragen om vanaf 2022 jaarlijks uiterlijk in september een evaluatie met een duidelijke relatie naar de kosten aan te leveren, waaruit blijkt dat de doorgroei naar een volwaardig poppodium plaatsvindt.



Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 4 juni 2021:

Conform.

Collegevoorstel



1. Aanleiding

Het rapport van LAgroun over het businessplan van de Muziekgieterij en de daarbij behorende hoogte van het subsidiebedrag is in het najaar van 2019 aan de raad aangeboden zonder een collegestandpunt.

Wethouder Cultuur heeft de raad toegezegd uiterlijk bij de kaderbrief in juli 2021 het rapport van LAgroun met een collegestandpunt over de jaarlijkse subsidie ter besluitvorming voor te leggen.

In deze collegenota wordt gesproken over “de subsidie voor de exploitatie van de functie poppodium in de Timmerfabriek” en “de Muziekgieterij”. Dat komt door de gemeentelijke regelgeving voor de vierjarige cultuursubsidies. De functie poppodium is voor de huidige cultuurplanperiode 2021 -2024 gegund aan stichting de Muziekgieterij. Bij een tussentijdse ophoging van het subsidieplafond wordt conform de subsidieregeling, de functie van poppodium opnieuw opengesteld voor inschrijving. Hierop kunnen partijen inschrijven, ook de stichting Muziekgieterij.

2. Context

In mei 2012 besloot de gemeenteraad over te gaan tot de realisatie van een zogenaamde “Eerste fase Timmerfabriek” waarbij de voormalige fabriekslocaties van Sphinx werden omgevormd tot een cultureel cluster. In juni 2012 besluit het College de Muziekgieterij in eerste instantie tijdelijk in de Timmerfabriek onder te brengen. Vervolgens besluit de gemeenteraad met vaststelling van de Kaderbrief 2013 dat het poppodium geëxploiteerd door de stichting Muziekgieterij structureel deel uit gaat maken van de Timmerfabriek.

Na de verkiezingen in 2014 krijgt de planvorming over het poppodium verder vorm en er wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor de realisatie van een volwaardig poppodium. De raad beslist in oktober 2014 om een volwaardig poppodium met twee zalen voor 350 en 1100 bezoekers te realiseren in de Timmerfabriek.

In september 2019 is de Muziekgieterij in de Timmerfabriek opnieuw geopend na een verbouwing en toevoeging van de grote zaal. Dit stelt de Muziekgieterij in staat om als volwaardig poppodium te functioneren, passend bij de ambities van de stad en bij de uitgangspunten van het bestuursakkoord. Daarvoor is in het grotere pand professionalisering, en dus inzet van betaalde krachten, nodig en nemen productie- en huisvestingskosten toe. Een complicerende factor is dat er bij de Muziekgieterij sprake is van een organisatie en bedrijfsvoering die zich in een groei- en ontwikkelfase bevindt. Daardoor valt de bedrijfsvoering van de Muziekgieterij duurder uit dan geraamd en vraagt om structureel extra financiële ondersteuning in de exploitatie van het poppodium door de gemeente.



In het rapport van adviesbureau LAgrou (daterend van 15 juli 2019) wordt een jaarlijks benodigd exploitatiesubsidie van €1.321.000 geadviseerd. Dit bedrag is tot stand gekomen op basis van een analyse van de bedrijfsvoering van de Muziekgieterij. Daarnaast is een benchmark bij andere poppodia van vergelijkbare grootte in Nederland verricht. In het adviesrapport gaat LAgrou ook in op alternatieve financiële scenario's voor de Muziekgieterij, waarbij de subsidie niet of minder verhoogd wordt. De conclusie is dat deze scenario's leiden tot grote en toenemende financiële tekorten in de begroting van de Muziekgieterij en uiteindelijk tot faillissement.

Adviesbureau LAgrou is een onafhankelijk gerenommeerd adviesbureau dat gespecialiseerd is in de sector cultuur en vrije tijd. LAgrou heeft specifieke ervaring in de sector popmuziek door het opstellen van adviesrapporten voor onder andere de steden Sittard-Geleen, Lelystad en Vlissingen. Eveneens zijn er adviesrapporten door LAgrou opgesteld met betrekking tot de theaters in de steden Venray, Rijswijk, Hoogeveen, Utrecht en Alkmaar en met betrekking tot bioscopen en filmhuizen in de steden Arnhem, Breda, Leeuwarden, Assen, en Nijmegen.

In maart 2020 is door corona een abrupt einde gekomen aan de activiteiten van de Muziekgieterij. De Muziekgieterij heeft ingezet op aangepaste activiteiten onder steeds wisselende maatregelen en omstandigheden, met als gevolg teruglopende omzet en doorlopende vaste lasten. De beperkingen voor zaalbezetting en horeca inkomsten, tegenvallende rijkssteun en claim van artiesten op ticketgelden maken de situatie acuut bedreigend voor het voortbestaan van de Muziekgieterij. In 2021 kan er vanuit het Herstelfonds Cultuur Maastricht incidenteel worden voorzien in extra middelen waarmee het acute liquiditeitsprobleem van de Muziekgieterij is verholpen. Wethouder Cultuur heeft mandaat voor het verlenen van een bijdrage uit het Herstelfonds.

De subsidienoodzaak bij de Muziekgieterij bestond al voor de coronacrisis, zoals ook aangetoond in het LAgrou rapport. Het achterblijven van de ophoging van de benodigde jaarlijkse exploitatiesubsidie veroorzaakt het huidige liquiditeitstekort bij de Muziekgieterij. De coronacrisis en de daarmee samenhangende sluiting van podia heeft de financiële situatie des te nijpender gemaakt.

3. Gewenste situatie

Het bestuursakkoord 2018-2022 stelt dat Maastricht een open en onbegrensde stad is die ambitieus, spannend en bruisend is. Maastricht is in Nederland een van de 8 culturele brandpunten. Deze 8 steden krijgen extra rijksmiddelen om de culturele voorzieningen te stimuleren. Een poppodium is in een stad als Maastricht met ruim 20.000 jongere inwoners een noodzakelijke basisvoorziening. In de cultuurvisie "Cultuur maakt Maastricht, Maastricht maakt Cultuur" wordt gesteld dat iedereen in Maastricht cultuur kan maken of meemaken. Een volwaardig poppodium is voor de uitvoering van de



cultuurvisie een essentiële bouwsteen. De raad heeft het belang van een volwaardig poppodium in de stad bij de besluitvorming voor de realisatie van het poppodium in de Timmerfabriek in oktober 2014 onderschreven en vastgesteld. Maastricht heeft een aansprekend poppodium nodig. Zo blijft de stad aantrekkelijk en wordt een forse bijdrage geleverd aan het profileren van Maastricht als innovatieve, hippe, jonge stad naast het imago van 'traditioneel en historisch'.

Met de realisatie van de grote zaal in de Timmerfabriek kan de Muziekgieterij functioneren als volwaardig poppodium. Volwaardig betekent cultuur kunnen meemaken als bezoeker van concerten (presentatiefunctie), maar ook cultuur kunnen maken in het talenten- en educatieprogramma van de Muziekgieterij. Eveneens heeft de Muziekgieterij een belangrijke ruimtelijke functie als kwartiermaker en unique selling point in het Sphinxkwartier. Ook kent de Muziekgieterij een belangrijke Euregionale/internationale functie door het euregionaal bereik van het poppodium. Muziekgieterij vervult daarnaast als poppodium nog een sociaal maatschappelijke belang door hun presentatiefunctie waarbij mensen sociaal samenkomen om van muziek te genieten, maar ook door het werken met vrijwilligers, het bieden van een dienstverband aan werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt en het beschikbaar stellen van de faciliteiten van de Muziekgieterij aan andere organisaties. Tijdens de afgelopen coronaperiode heeft de Muziekgieterij veelvuldig hun diensten, ervaring en faciliteiten gedeeld en zo organisaties geholpen om hun voorstellingen of concerten via online streaming toch aan hun publiek te kunnen aanbieden. Zo zijn bijvoorbeeld de afscheidsmusicals van groepen 8 van de basisscholen via een livestream vanuit de Muziekgieterij uitgezonden zodat ouders en familie deze konden meemaken. De opgebouwde ervaring met livestreams wil de Muziekgieterij in de toekomst behouden en blijven delen met andere organisaties. Op deze manier breiden zij hun maatschappelijke functie verder uit.

Belangrijk om te melden is het convenant dat de Muziekgieterij heeft afgesloten met de Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Maastricht. Hierin zijn onder meer bepalingen opgenomen over de sluitingstijd van de Muziekgieterij na concerten en dat de Muziekgieterij beperkt commerciële feesten en partijen organiseert. Door het convenant versterken de horecasector en de Muziekgieterij elkaar: bezoekers gaan voor en na het concert naar de binnenstad om de avond voort te zetten. Versterking van elkaar vindt ook op een andere wijze plaats. Stichting Muziekgieterij is een stichting met een maatschappelijk culturele doelstelling, die een solide bedrijfsvoering wil uitoefenen als volwaardig poppodium, niet commercieel en niet gericht op winstmaximalisatie. Met een toereikende subsidie kan de Muziekgieterij de maatschappelijke culturele doelstelling uitvoeren, met als voordeel dat de Muziekgieterij de lokale horeca versterkt in plaats van beconcurrert. Naast de genoemde bezoekers die voor en na een concert naar de binnenstad gaan werkt de Muziekgieterij samen met de horeca in het programmeren van startende popbandjes die (nog) weinig publiek trekken. Deze startende popbandjes kunnen in plaatselijke horecagelegenheden optreden in plaats van een slecht gevulde



zaal in de Muziekgieterij. De Muziekgieterij deelt hiervoor haar expertise met de horeca, vult de maatschappelijke culturele functie in door startende popbandjes een podium te geven en kan hierdoor een efficiënte bedrijfsvoering realiseren. Het convenant met de Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Maastricht onderstreept dit versterkend effect.

Scenario's jaarlijkse subsidie aan Muziekgieterij

Zoals onderbouwd in het LA Group rapport heeft de Muziekgieterij een hogere exploitatiesubsidie nodig om als volwaardig poppodium te kunnen functioneren. De toekomstbestendigheid van het poppodium is van essentieel belang voor een aantrekkelijke stad als Maastricht. In dit collegevoorstel worden drie scenario's voorgelegd met betrekking tot de financiële ondersteuning van de Muziekgieterij door de gemeente:

Scenario 1: Muziekgieterij krijgt geen extra middelen.

De subsidie van de Muziekgieterij blijft gehandhaafd op het huidige niveau van €764.812. Hierdoor lopen de jaarlijkse tekorten op. Als de Muziekgieterij zou wegvallen, vallen alle bovengenoemde functies (presentatie, productie, talentontwikkeling, educatie, ruimtelijk, economisch en sociaal maatschappelijk) weg, en zal de gemeente alsnog moeten voorzien in een aantal kosten, zoals de jaarlijkse kosten voor leegstand van de Timmerfabriek (geschat op jaarlijks €506.000).

Scenario 2: De Muziekgieterij krijgt deze cultuurplanperiode (2021-2024) op incidentele basis extra middelen.

Hierbij wordt uitgegaan van het door LAGroup geadviseerde en benodigde bedrag van €1.321.000 per jaar. In 2021 blijft de jaarlijkse exploitatiesubsidie gelijk aan het huidig niveau. Het acute liquiditeitsprobleem van de Muziekgieterij in 2021, veroorzaakt door de coronacrisis, wordt opgelost via een bijdrage uit het Herstelfonds Cultuur Maastricht. Voor de jaren 2022, 2023 en 2024 worden incidenteel additionele middelen toegekend. Het LAGroup rapport stelt een fasering voor in de ophoging van de financiële middelen. Deze fasering is door de coronacrisis verstoord. Een voorstel voor nieuwe fasering in de ophoging van de exploitatiesubsidie is als volgt:

2021: €764.812

2022: €950.209

2023: €1.135.606

2024: €1.321.000

Na besluitvorming van de raad over deze ophoging zal het subsidieplafond voor de functie poppodium binnen de 'subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024' worden opgehoogd. Conform de subsidieregeling zal na verhoging van het subsidieplafond, de



functie van poppodium opnieuw opengesteld worden voor inschrijving. Hierop kunnen partijen inschrijven, ook de stichting Muziekgieterij.

Voor de volgende cultuurplanperiode 2025-2028 wordt er opnieuw gekeken naar het jaarlijkse subsidiebedrag. De Muziekgieterij wordt gevraagd om jaarlijks een evaluatie met een duidelijke relatie naar de kosten aan te leveren, waaruit blijkt dat de doorgroei naar een volwaardig poppodium plaatsvindt. Eveneens wordt de Muziekgieterij gevraagd om inzichtelijk te maken op welke manier ze zelf een inspanning verrichten om de inkomsten te verhogen. Deze ervaringscijfers van de jaren 2021 – 2024 kunnen dan gebruikt worden voor bepaling van het subsidiebedrag.

Scenario 3: De Muziekgieterij krijgt vanaf dit jaar structureel extra middelen.

Hierbij wordt uitgegaan van het door LAGroup geadviseerde en benodigde bedrag van €1.321.000 per jaar. In 2021 blijft de jaarlijkse exploitatiesubsidie gelijk aan het huidig niveau. Het acute liquiditeitsprobleem van de Muziekgieterij in 2021, veroorzaakt door de coronacrisis, wordt opgelost via een bijdrage uit het Herstelfonds Cultuur Maastricht. De verhoging van de exploitatiesubsidie kan in navolging van de fasering zoals LAGroup die voorstelt worden ingezet:

2021: €764.812

2022: €1.039.812

2023: €1.321.000

2024: €1.321.000

Na besluitvorming van de raad over deze ophoging zal het subsidieplafond voor de functie poppodium binnen de 'subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024' worden opgehoogd. Vervolgens zal de functie van poppodium opnieuw opengesteld worden voor inschrijving. Hierop kunnen partijen inschrijven, ook de Muziekgieterij.

In dit scenario wordt er vanaf 2025 uitgegaan van een jaarlijkse, structurele exploitatiesubsidie van €1.321.000.

Ambtelijk advies

Het advies is om te kiezen voor scenario 2. In dit scenario ontvangt de Muziekgieterij een incidentele, gefaseerde ophoging van het jaarlijkse subsidie tot en met 2024, het einde van de huidige cultuurplanperiode. In de volgende cultuurplanperiode 2025-2028 wordt er opnieuw gekeken naar het jaarlijkse subsidiebedrag. De Muziekgieterij kan, na een nieuwe inschrijving en gunning van de functie voor poppodium, in dit scenario doorgroeien naar een volwaardig poppodium en de gemeente kan monitoren en de ervaring gebruiken voor de bepaling van het exacte bedrag dat structureel nodig is voor de Muziekgieterij vanaf 2025.



De keuze voor scenario 1 is niet wenselijk omdat dit zou betekenen dat de Muziekgieterij de functie van volwaardig poppodium niet langer kan uitoefenen. De stad zou dan een poppodium met alle bijbehorende culturele, economische, ruimtelijke en sociale functies en neveneffecten kunnen verliezen. Ook “dwingt” dit scenario de Muziekgieterij tot een commerciële exploitatie, waarbij de stichting Muziekgieterij een concurrent wordt van bestaande horeca en feestzalen. Private bedrijven kunnen de Muziekgieterij van oneerlijke concurrentie betichten.

Binnen scenario 3 is er geen mogelijkheid tot evaluatie en monitoring van de door groei van de Muziekgieterij naar een volwaardig poppodium.

Scenario 2 voorziet in een gezonde financiële toekomst voor de Muziekgieterij, en voorziet de stad van een volwaardig poppodium. Dit scenario zal bij de behandeling van de kaderbrief aan de gemeenteraad ter besluitvorming worden voorgelegd.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

N.v.t.

5. Effect op de openbare ruimte

N.v.t.

6. Personeel en organisatie

N.v.t.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

N.v.t.

8. Financiën

De Muziekgieterij heeft jaarlijks een subsidie van €1.321.000 nodig om een volwaardig internationaal poppodium uit te bouwen met een functies op het gebied van presentatie, productie, talentontwikkeling en educatie.

Indien er door het college wordt ingestemd met scenario 2, dan is er per jaar een additioneel bedrag nodig, bovenop het huidige exploitatiesubsidie van €764.812. De additioneel benodigde middelen per jaar bedragen dan:

2022: €185.397

2023: €370.794



2024: €556.188

In totaal gaat het om €1.112.379 additioneel benodigde middelen voor de periode 2022-2024.

Er is gezocht naar het vrijmaken van middelen door technische toepassingen zoals het niet voorzien van reserve voor bedrijfsinfrastructuur (vaste activa zoals bar -en bierinstallaties e.d.) & technische infrastructuur (licht & geluid) en reserve voor onderhoud van het gebouw. De Muziekgieterij heeft zelf al actie ondernomen om op deze manier kosten te besparen. In 2020 hebben ze geen voorziening opgenomen voor reserve voor bedrijfs -en technische infrastructuur (€190.000). In 2021 hebben ze daarbovenop ook een lagere onderhoudsvoorziening opgenomen (€25.000 in plaats van €85.000) Dat komt neer op een totale besparing van €250.000 in 2021. Voor 2022 voorzien ze wederom een besparing van datzelfde bedrag (geen voorziening voor reserve opbouw voor bedrijfs -en technische infrastructuur €190.000 en minder onderhoudsvoorziening €60.000).

Door in 2020 geen reserve opbouw te berekenen voor bedrijfs- en technische infrastructuur en in 2021 en 2022 daarbovenop het onderhoud tot een uiterst minimum terug te brengen, riskeert de Muziekgieterij dat ze later niet voldoende voorzieningen hebben om de noodzakelijke onderhouden en investeringen te doen. Gezien de financiële situatie van de gemeente Maastricht heeft de Muziekgieterij deze besparing opgevoerd. Deze besparing van de Muziekgieterij maakt het mogelijk de fasering van de ophoging van de subsidie over meer jaren te spreiden dan het advies van LAgrouP. In scenario 2 is dit zo verwerkt.

Er is gekeken naar beschikbare middelen binnen de cultuurbegroting. Hier zijn geen middelen beschikbaar in verband met de vastgestelde bedragen voor de professionele culturele instellingen voor de huidige cultuurplanperiode tot en met 2024 (zie bijlage V1). Ook het Theater aan het Vrijthof en Centre Ceramique – Kumulus – NHMM, kampen met flinke taakstellingen als gevolg van de bezuinigingen.

Op dit moment wordt onderzocht of er zonnepanelen kunnen worden geplaatst op het oude deel van de Timmerfabriek. Op het nieuwbouwdeel liggen al zonnepanelen. Mocht plaatsing van zonnepanelen komende jaren doorgaan en een financieel voordeel opleveren voor de Muziekgieterij dan kan dit verrekend worden met de subsidie vanaf 2025.

De benodigde additionele middelen voor ophoging van de exploitatiesubsidie voor het poppodium moeten worden gezocht in de algemene reserves of worden vrijgemaakt in de begroting.

9. Aanbestedingen

N.v.t.



10. Participatie tot heden

Er is overlegd met de raad van toezicht en het bestuur van de Muziekgieterij over het bedrijfsplan, de aanbevelingen van het adviesrapport en het benodigde subsidiebedrag.

11. Voorstel

1. Bij de kaderbrief 2021 aan de raad voorstellen in te stemmen met het ophogen van de subsidie in 2022 tot een bedrag van €950.209 voor de exploitatie van het poppodium in de Timmerfabriek;
2. Het college wil het poppodium in de Timmerfabriek voor de hele cultuurplanperiode 2021 tot en met 2024 financieren en bekijkt daarom bij de begrotingsbehandeling dit najaar of er financiële ruimte is om deze claim meerjarig in te vullen conform de in scenario 2 geschetste fasering en met als uitgangspunt het subsidiebedrag zoals geadviseerd in het adviesrapport van LAgrouP;
3. De exploitant van het poppodium in de Timmerfabriek vragen om vanaf 2022 jaarlijks uiterlijk in september een evaluatie met een duidelijke relatie naar de kosten aan te leveren, waaruit blijkt dat de doorgroei naar een volwaardig poppodium plaatsvindt.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Op de lange termijn geeft de Muziekgieterij aan dat zij perspectief nodig heeft op een structurele ophoging van het jaarlijkse subsidie om te kunnen functioneren als volwaardig poppodium. Deze structurele ophoging van het subsidie is gebaseerd op de bevindingen van het LAgrouP rapport uit 2019 en een benchmark met vergelijkbare poppodia. Het college legt de gemeenteraad bij de kaderbrief 2021 ter besluitvorming voor om de subsidie voor de exploitatie van het poppodium voor 2022 te verhogen met €185.397, de subsidie voor 2022 bedraagt dan €950.209. Voor de ophoging voor de jaren 2023 en 2024 gaat het college zich inspannen om te bezien of er financiële ruimte is zodat bij de behandeling van de begroting 2022 de raad kan beslissen over verhoging van de subsidie in 2023 naar €1.135.606 en in 2024 naar €1.321.000.